

Barne- og ungdomslitteraturens språkprofil

Av Kristin Ørjasæter, Norsk barnebokinstitutt

Flere oversettelser fra tysk og fransk går på bekostning av andre nordiske språk, ikke engelsk. Det kan henge sammen med nynorskandelen.

Mandag 20.januar presenterte Klassekampen Norsk barnebokinstitutts statistikk over bokåret 2015. I intervjuet med Sigbjørn Mostue legges vekten på at amerikansk kulturindustri er mer synlig enn norske bøker. Norsk barnebokinstitutt er enig i at det er viktig å formidle litteratur fra en hjemlig virkelighet, men vil understreke at det ikke er nytt at oversettelser dominerer over norske barne- og ungdomsbøker. Det er helt vanlig at det utgis 60 % oversettelser og 40 % norsk barne- og ungdomslitteratur. Det er også vanlig at nærmere 70 % av oversettelsene er fra engelsk.

Det som var nytt i 2015 er at det ble utgitt færre oversettelser fra nordisk enn tidligere. I 2014 ble det gitt ut 103 nye titler oversatt fra nordiske språk, i 2015 ble det bare gitt ut 80 bøker oversatt fra nordiske språk. Det som også er nytt er at det ble gitt ut flere nye oversettelser fra tysk (2015: 54, 2014: 29,) enn fra svensk (2015: 52, 2014: 55) og fra fransk (2015: 28, 2014: 23) enn fra dansk (2015: 23, 2014: 26). Det betyr at kulturprofilen på barn- og ungdomsbøkene er like engelsk som tidligere, men mer sentraleuropeisk enn nordisk. Det er bemerkelsesverdig.

Få nynorske utgivelser

Det som også er verdt å merke seg er at bare 5,5 % av utgivelsene er på nynorsk. 61 av de 1116 utgivelsene. 45 nynorske bøker er nye, 16 er gjenutgivelser. 42 er norske, 19 er oversettelser. Bare 33 helt nye titler er skrevet på nynorsk, det utgjør 9 % av de 359 nye norske bøkene. Oversettelsene til nynorsk skiller seg fra oversettelsene til bokmål ved at dansk dominerer over engelsk, tysk inntar på 3.plassen, mens fransk og svensk deler 4.plassen.

Det ble gitt ut 80 helt nye norske sakprosatitler for barn og unge i 2015. Av disse er bare 3 på nynorsk. Det ble ikke utgitt noen nye oversettelser av sakprosa til nynorsk i 2015. Med gjenutgivelsene ble det til sammen gitt ut 6 sakprosabøker på nynorsk i 2015. I 2014. Da ble det bare gitt ut 4 sakprosabøker på nynorsk.

Nordisk taper når oversettelsene til nynorsk blir færre

Bokmåloversettelsene er mer engelskdominerte enn de til nynorsk. Ettersom oversettelsene til nynorsk blir færre, synker andelen av nordiske oversettelser av barne- og ungdomsbøker.

